

Školitelský posudek na bakalářskou práci Terezy Pössnerové:

Hlavní města v dějinách Bengálska

Předkládaná práce Terezy Pössnerové se zaměřuje na historické okolnosti a důvody četných přesunů hlavních měst na území Bengálska od počátku muslimské vlády po současnost. Tento široký rozmach přes osm století je vyvážen velice úzce pojatým zaujetím pro klasifikaci důvodů těchto přesunů ve světle obecnějších teoretických úvah urbanistického a politologického charakteru. Práce je dobře strukturována na tři větší podkapitoly. První se v chronologickém pořadí zabývá otázkou, jaké konkrétní okolnosti vedly k přesunům hlavních měst a těchto přesunů popisuje celkem čtrnáct. Druhá kapitola mění perspektivu náhledu na zvolené téma a věnuje se deseti městům, která v průběhu dějin v různých obdobích hrála roli administrativního centra Bengálska.

Jestliže tyto dvě kapitoly lze označit jako shrnující a přehledové, pak kapitola třetí je zdařilým vyvrcholením celé práce, v němž se autorka pouští do typologie příčin přesunů hlavních měst v Bengálsku, a to v dialogu s literaturou, která se zabývá přesuny hlavních měst v jiných geografických oblastech. Součástí práce jsou i dvě velmi zdařilé přílohy – časová osa přesunů a mapa Bengálska s městy, o nichž se v textu hovoří. Obě tyto vizualizace jsou pro čtenáře velmi užitečnou pomůckou. Autorka se rovněž musela vypořádat s velkým množstvím indických jmen zapisovaných ve třech různých písmech a tento problém nakonec zvládla obstojně, mimo jiné i díky pracovnímu rejstříku, a je jen škoda, že nebyl dotažen do podoby, v níž by se mohl objevit ve finální práci.

Tereza Pössnerová na tématu pracovala soustavně a dlouhodobě a jako školitel jsem měl mnoho příležitostí vyjádřit se k průběhu práce během konzultací i k pracovním verzím textu. Přestože autorka většinu komentářů a návrhů zapracovala, v některých ohledech mohla vynaložit větší úsilí, aby práci ještě vylepšila. Zejména u prostřední kapitoly sice výrazně omezila redundantní pasáže, které pouze z jiného úhlu pohledu opakovaly, co již bylo řečeno v kapitole první, avšak jen v omezené míře je nahradila novými poznatky, například o celkovém plánu, architektuře nebo kulturním významu měst, které by bylo možné zapojit do úvah v kapitole závěrečné. Banglapedia je jistě relevantním akademickým zdrojem tam, kde autorka hledá méně významné či probádané postavy dějin nebo lokality, ale zejména v případě Dháky a Kalkaty měla autorka investovat více energie do četby dostupné sekundární literatury. Jisté nesrovnalosti zůstaly i v citacích v poznámkách pod čarou, například ne všechny bibliografické údaje, které měly být ve zkrácené formě, nakonec zkráceny byly. Závěrečné kapitole chybí nějaké věcné uvedení, stačil by krátký odstavec.

Předmětem diskuse během obhajoby by mohla být právě poslední kapitola, kde autorka přichází s vlastními nápady, jak klasifikovat důvody přesunů hlavních měst. Především bych se autorky rád zeptal, jaké povahy se domnívá, že klasifikace důvodů přesunů hlavních měst je. Lze aspirovat na míru obecnosti přesahující historické a geografické kontexty? Nebo je smysl takového snažení spíše didaktický? Jak přesně vymezené či prostupné mohou být hranice jednotlivých kategorií?

Po celkovém posouzení bakalářskou práci Terezy Pössnerové doporučuji k obhajobě a hodnotím ji jako velmi dobrou.